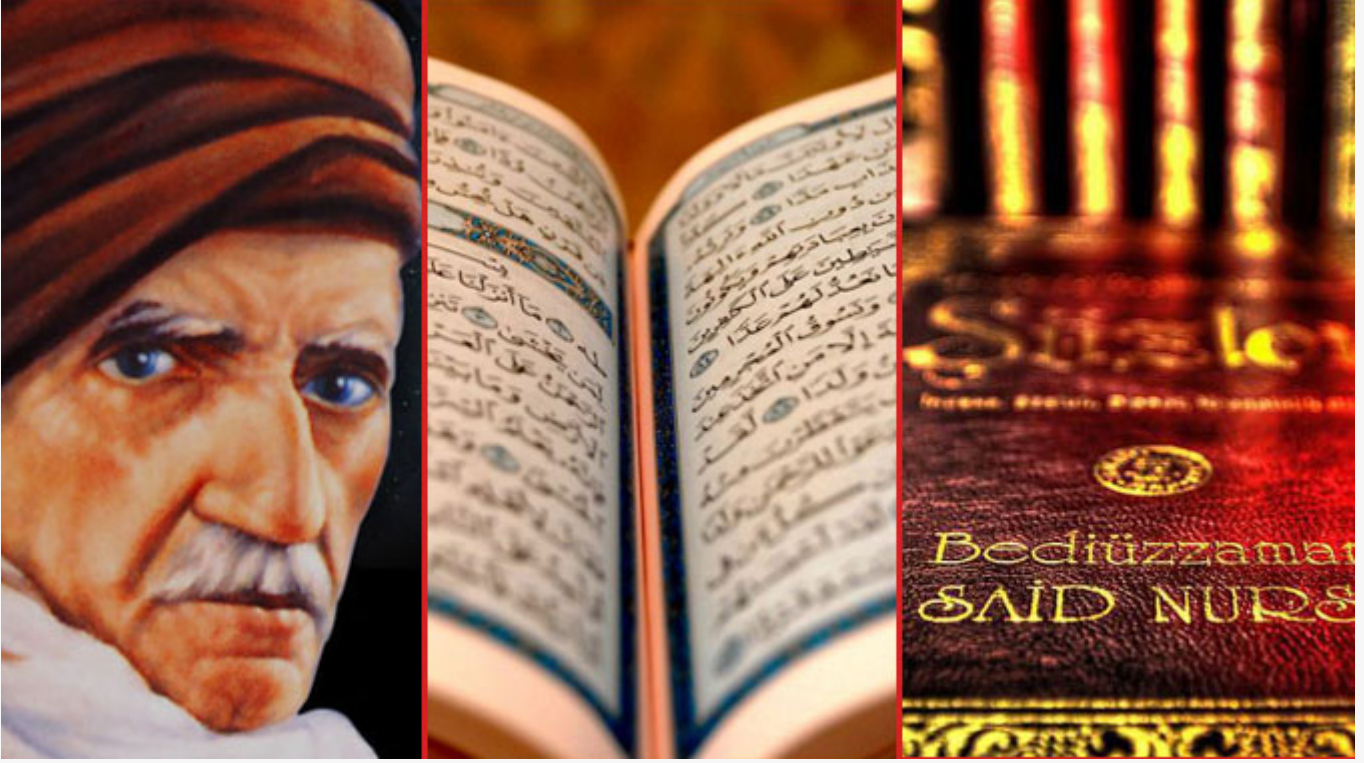

Hakikî ittihad

Risâle-i Nur'da sık geçen kelimelerden biri de 'ittihad'dır.

Sözlük mânâsı olarak; birleşme, birlik oluşturma, ikiliği ortadan kaldırma, birlik. Aynı fikir ve görüşte olma, fikir birliği etmektir.¹

'İttihad' kelimesine benzer bir kelime olan 'ittifak' kelimesi de sözlükte hemen hemen aynı mânâlarda verilmiştir. Ancak, risâlelerde çoklukla zikredilen bu iki kelime arasında bazı farklılıkların olduğu görülmektedir.

"İttifak genellikle ittihad ilkesiyle karıştırılır. Oysa aralarında önemli farklar vardır. Bu iki ilkeyi şöyle ayrıştırabiliriz. İttifak, kişinin belli projelerde bilinçli bir tercihle başka insanlarla müşterek çalışabilmesidir. İttihad ise, kişinin mensubu bulunduğu cemaatin fertleriyle her yönden kaynaşması, tek bünye haline gelebilmesidir.

"İttifakta sadece akıl belirleyici faktör iken, ittihadta akıl artı his (muhabbet-uuhuvvet) müştereken belirleyici faktördür. İttifakla ittihad arasındaki en önemli fark; ittifakın stratejik, amaç yönelimli ve iradî olmasına karşılık ittihadın hissî, hasbî ve kalbî olmasıdır. İttifakta saygı ön planda iken ittihadın özünü sevgi oluşturur. Ancak ittifaksız ittihad olamaz, fakat ittihatlısız ittifak olabilir. İttifak gibi çok daha kolay bir şeyi başaramayanlar, ittihadın semtine bile uğrayamazlar."²

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin önemle üzerinde durduğu uhuvvet, tesanüd, şahs-ı mânevî, fenafî'l-ihvan ve ihlâs hakikî ittihadın temel taşlarıdır. Bu yüzden, Nur dairesine giren her insanın ittifakla yetinmeyip, ittihadı ulaşması en ideal hedeftir.

"Evvel âhir tavsiyemiz, tesanüdünüzü muhafaza; enaniyet, benlik, rekabetten tahaffuz ve itidal-i dem ve ihtiyattır"³

ifadeleriyle hakikî ittihadın temelini oluşturan Üstad Hazretleri, “on hakikî müttehî (ittihad eden) adamın her biri yirmi gözle bakıyor, on akılla düşünüyor, yirmi kulakla işitiyor, yirmi elle çalışıyor bir tarzda manevî kıymeti ve kuvvetleri vardır”4 sözüyle de, hakikî ittihadın tarifini yapmaktadır.

“Kardeşlerinizin nefislerini nefsinize şerefte, makamda, teveccühte, hatta menfaat-ı maddiye gibi nefsin hoşuna giden şeylerde tercih etmek; meziyetlerini şahıslarınızda ve faziletlerini kendinizde tasavvur edip, onların şerefleriyle şakirane iftihar etmek”5 ve “Kevser-i Kur’ânîden (Kur’ân pınarından) süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için, bir buz parçası nev’indeki şahsiyetini ve enaniyetini o havuz içine atıp eritmek”6 de hakikî bir ittihadın gereklerindedir.

Hakikî bir ittihadla ortaya konulan bütünleşme ve kaynaşma ise gerçekten insanlığın ulaşabileceği en yüksek ahlâkî seviyedir. Bu seviyeden benim anladığım; kişinin çok yüksek bir irâdî kararlar ve yine çok yüksek bir akıl yürütme süreciyle bilinçli bir şekilde kardeşlerine karşı intikam, haset, kin, inat, çıkar ve menfaat duygularını sıfırlama kararlılığında olması; buna karşılık, kardeşlerinin faziletini, ihlâsını, maddî ve mânevî başarısını, makam ve mevkiini liderlik ve önderliğini kendi kazanımı gibi görüp bunları kalben, ruhen ve aklen benimsemesidir.7

Bu yüzdendir ki, “bu zamanda hizmet-i imaniyede hazz-ı nefsinı bırakıp ve mahviyet ile tesanüd ve ittihadı muhafaza eden bir halis Nur Talebesi, bir veliden ziyade mevki almak” 8 sırrına mazhar olmaktadır. Üstad Bediüzzaman Hazretleri, “Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. İmtizaçkârâne ittihad gittiği vakit, manevî hayat da gider. Tesanüd bozulsa cemaatin tadı kaçır. Hak ve hakikatin, Kur’ân ve imanın hizmeti olan büyük bir hazine-i âliyeyi omuzlarında taşıyan zatlar, kuvvetli omuzlar altına girdikçe, iftihar eder, minnettar olur, şükreder. Sakın birbirinize tenkit kapisını açmayınız. Tenkit edilecek, kardeşlerinizden hariç dairelerde çok var. Ben nasıl meziyetinizle iftihar ediyorum, o meziyetlerden ben mahrum kaldıkça sizde bulunduğundan memnun oluyorum, kendimindir telâkki ediyorum; siz de Üstadınızın nazarıyla birbirinize bakmalısınız, adeta her biriniz, ötekinin faziletlerine naşir olunuz”9 talimatıyla, hakikî ittihadın profilini ortaya koymaktadır.

Risâle-i Nur, hakikatleriyle hem nefislerde, hem akıllarda, hem kalplerde, hem ruhlarda, hem şahsî hayatta, hem sosyal hayatta ve hem de siyasî hayatta istikameti tayin ederek, nurun hadimlerini tam ve hakikî ittihad dairesine dâvet ediyor. Bu dâvete icabet etmek nurun mensuplarının aslî vazifelerindedir. Geç ya da lâkayt kalmak hatadır.

Zira “bu zamanın farz vazifesi olan ittihad-ı İslâm”ın gerçekleşmesinin en önemli şartı nur camiâsının hakikî ittihadı sağlamasına bağlıdır. Bence bu hususta Risâle-i Nur’un yanında, gazetemiz Yeni Asya’nın da üstlendiği ve icrâ ettiği en mühim vazifelerden biri budur. Bu sebeple Yeni Asya’yı kesintisiz olarak okumak, hakikî ittihad büyük katkı sağlayacak, Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin meslek ve meşrebinin orijinal kimliği daha iyi anlaşılacak ve bu çizgiden sapmalar yaşanmayacaktır.

Dipnotlar:

- 1- Osmanlıca-Türkçe Lügat, 589, Yeni Asya Neşriyat,
- 2- Prof. Dr. B. Duran, Köprü Dergisi, sayı: 108. s. 43-45,
- 3- Şuâlar 494,
- 4- Lem’alar, 393,
- 5- age. 394,
- 6- age. 401,
- 7- Prof. Dr. B. Duran, Köprü Dergisi, sayı: 108 s. 45,
- 8- Şuâlar 502, 9- Tarihçe-i Hayat 327.